



**Česká školní inspekce**

**Středočeský inspektorát**

---

# **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

**Základní škola Týnec nad Sázavou**

**Komenského 265, 257 41 Týnec nad Sázavou**

**Identifikátor školy: 600 042 138**

**Termín konání inspekce: 1. – 6. duben 2004**

<b>Čj.:</b>	b1-1091/04-2801
<b>Signatura:</b>	ob1cx127

## PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

### Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyce, matematice, chemii a přírodopisu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ke dni kontroly,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyce, matematice, chemii a přírodopisu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice, chemii a přírodopisu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004,
- ❖ zajištění prevence sociálně-patologických jevů v rámci tematické inspekce s názvem „Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně-patologických jevů ve školách a školských zařízeních“.

## CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Týnec nad Sázavou byla zřízena dnem 1. ledna 2003 jako příspěvková organizace. Zřizovatelem školy je Město Týnec nad Sázavou. Škola sdružuje základní školu s kapacitou 650 žáků a školní družinu s kapacitou 125 žáků. Aktuálně plní povinnou školní docházku v jednadvaceti třídách 489 žáků, školní družina s pěti odděleními slouží 110 žákům. V odloučeném pracovišti v ulici Benešovská 23 je umístěno pět tříd 1. stupně. Škola má vlastní jídelnu. Předmětem inspekce byla pouze základní škola.

Škola realizuje vzdělávací program *Základní škola čj. 16 847/96-2*, včetně úprav a doplňků schválených MŠMT pod čj. 25 018/98-22. V IX. A a III. A se vyučuje podle Modelového učebního plánu vzdělávacího programu základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků čj. 16 333/ 96-22-1. Ve škole se vyučuje *německý a anglický jazyk*. Škola nabízí řadu volitelných předmětů (v 7. ročníku *technické práce, ruční práce, pěstitelství*, v 8. ročníku *technické práce, pěstitelství, příprava pokrmů, fyzikální praktika*, v 9. ročníku *technické práce, pěstitelství, administrativní práce, cvičení z matematiky, zdravotní výchova*) a nepovinných předmětů (*německý jazyk, dyslexie, sportovní hry, sborový zpěv, pohybové hry*). Vzdělávací program doplňuje dvanáct, především estetických a rukodělných zájmových kroužků.

## HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTŮ VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

### *Personální zabezpečení výuky*

Ředitelka základní školy splňuje předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti i délku požadované praxe. Výchovná poradkyně splňuje podmínky vzdělání požadované pro učitele základní školy a délku požadované praxe. Absolvuje kvalifikační studium výchovného poradenství. Matematiku a český jazyk na 1. stupni vyučuje celkem dvanáct učitelů. Jedenáct vyučujících splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Všichni vyučující sledovaných předmětů 2. stupně splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti.

Délka pedagogické praxe vyučujících hospitovaných předmětů je rozdílná, nikdo nemá praxi kratší jednoho roku. Skladba jejich pracovních úvazků vychází z potřeb školy, maximálně využívá jejich odbornou způsobilost.

### *Organizace činnosti a provozu školy*

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Materiály organizačního charakteru vydané ředitelkou školy (*Vnitřní řád školy, Organizační řád školy a Provozní řád*) přehledně vypovídají o funkčnosti provozu školy. Kompetence pracovníků jsou písemně jasně vymezeny. Četné pravomoci spojené s organizačním zajištěním výuky a kontrolou její kvality delegovala ředitelka školy na svou zástupkyni. Stejně pověřila některé učitele (předsedy metodického sdružení a předmětových komisí) dohledem nad skupinami předmětů, včetně hospitační činnosti.

Pracovníci školy mají přístup k potřebným informacím, které jsou uvnitř školy předávány včas. Utříděné informace získávají pracovníci prostřednictvím plánu práce školy, měsíčních plánů, pedagogických rad, pracovních porad, vývěsek ve sborovnách a porad vedení školy. Ochrana osobních dat pracovníků i žáků je zajištěna.

Ustanovené metodické orgány rozvíjejí požadavky vedení školy především na kvalitu výuky. Při své práci vycházejí z předem stanovené náplně pracovních schůzek. Zajišťují kontinuitu výuky v jednotlivých ročnících. Zpracovávají plány činnosti, které specifikují metody a formy práce v hodinách, evaluaci školy, mimoškolní aktivity a metodickou pomoc. Předsedové komisí při pravidelných schůzkách s vedením školy mají možnost ovlivnit hodnocení pracovníků a spolupodílet se na opatřeních k nápravě zjištěných nedostatků. Činnost metodických orgánů má velmi dobrou úroveň.

### *Systém vedení zaměstnanců*

Nekvalifikované učitele metodicky vedou předsedové předmětových komisí a metodického sdružení. Postupují podle připraveného plánu. Nepedagogické pracovníky řídí a vede ředitelka školy.

Škola má propracován systém vnitřní kontroly. V *Plánu kontroly a řízení* je uvedena minimální hospitační činnost a časové rozvržení kontrol po měsících. Chybí v něm přesnější specifikace zejména v oblasti hospitační činnosti. Ta byla ve školním roce 2002/2003 oproti letošnímu školnímu roku minimální. Poznatky z hospitační činnosti zahrnují analýzu hodin i metodické rady ke zkvalitnění výchovně-vzdělávací činnosti a jsou obecně projednávány na poradách. Schůzky vedení s předsedy metodických orgánů ovlivňují i plánování v oblasti lidských zdrojů. Na základě zjištěných skutečností lze konstatovat, že kontrola je účinná.

Vedení školy podporuje odborný i metodický růst učitelů i nepedagogických pracovníků. Ředitelka dlouhodobě sleduje a vyhodnocuje personální podmínky školy. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) probíhá plánovitě. V plánu DVPP je určeno sedm oblastí, které jsou pro školu prioritní. Zavedený systém účinně napomáhá k doplňování a rozšiřování odborných a pedagogických znalostí všech pracovníků, umožňuje realizovat vzdělávací programy školy, pozitivně ovlivňuje úroveň personálních podmínek školy

### *Hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců školy*

Pravidelné hodnocení všech zaměstnanců školy se provádí podle předem stanovených kritérií nenárokových složek platu. Důraz při něm je kladen na osobní odpovědnost učitelů za výsledky své práce a na zvyšování odborné a metodické způsobilosti. Mimořádné odměny jsou udělovány za splnění cílových úkolů zlepšujících prezentaci školy i prostředí v ní. Učitelé měli možnost provést sebehodnocení písemnou formou pomocí zadaného formuláře. Systém vedení a hodnocení zaměstnanců je propracovaný, ve spojení s dalším vzděláváním pracovníků umožňuje jejich pravidelný profesionální růst.

***Personální podmínky školy jsou s ohledem na systémové a organizační podmínky hodnoceny jako velmi dobré.***

## **HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTŮ VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM**

### *Prostředí a prostory školy*

Prostory kontrolovaných učeben svými rozměry i vybavením odpovídají psychohygienickým zásadám výuky. Třídy jsou světlé a prostorné, vhodná estetická výzdoba vytváří žákům příjemné, podnětné a pracovní prostředí. Vkusnou výzdobu tvoří především výtvarné práce žáků, obrazový materiál k výuce a květiny. Vybavenost tříd školním žakovským nábytkem je dobrá, odpovídá běžnému standardu.

Výuka přírodopisu a chemie probíhá v odborných pracovnách. Ostatní předměty se vyučují v kmenových třídách, odborné učebny matematiky a českého jazyka nejsou zřízeny. Škola má k dispozici dvě počítačové pracovny zapojené do sítě. Pracovna objektu v Benešovské ulici disponuje dvanácti žakovskými pracovními místy, pracovna v hlavní budově deseti žakovskými počítači a jedním počítačem pro učitele. Obě učebny jsou po dohodě přístupné dětem mimo vyučování po celý týden. Školní knihovna, která je vybavena zhruba 3 200 svazky, má vyčleněny dvě místnosti. Knihovna tvoří dobré zázemí pro výuku na 1. a 2. stupni. Je průběžně doplňována a aktualizována dle finančních možností školy, úzce spolupracuje s Městskou knihovnou v Týnci nad Sázavou. Prostorové podmínky školy umožňují bezproblémově realizovat sledované předměty.

### *Vybavení školy*

Žáci jsou vybaveni ucelenými řadami učebnic, na 1. stupni dostatečným množstvím cvičebních textů. Standardní vybavení kabinetů sledovaných předmětů umožňuje plnit vyučujícím předepsané osnovy. Kabinet chemie je přístupný přímo z pracovny, ostatní nejsou vhodně umístěny, vyučující musí pomůcky do tříd donášet. Kabinet přírodopisu slouží spíše jako skladový prostor pro přírodopisný materiál a pomůcky. Přírodovědné učebny jsou vybaveny zpětným projektorem a diaprojektorem. Vybavení učebnicemi a pomůckami pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je běžné. Softwarové vybavení školy je standardní, nechybí připojení na Internet. Pro pravidelné a efektivní využívání didaktické a audiovizuální techniky jsou na škole vytvořeny dobré podmínky (kvalitní zatemnění, přenosná technika). Základem knižního fondu knihovny je dětská literatura, sady mimočítankové četby a starší beletristická literatura. Nechybí výtisky naučné a informativní literatury (slovníky, encyklopedie, pravidla českého pravopisu apod.). Starší učební pomůcky jsou podle finančních možností školy postupně modernizovány.

### *Využívání materiálních zdrojů*

Ředitelka má o celkovém stavu všech objektů a vybavení školy technikou a pomůckami velmi dobrý přehled. Ve spolupráci se zřizovatelem pravidelně plánuje údržbu, obnovu nebo rozšíření materiálně-technických podmínek školy. Podle finančních možností reaguje na prioritní potřeby rozvoje jednotlivých částí školy a umožňuje postupné zlepšování školního prostředí a vnitřního vybavení. Kontrolní činnost zaměřená na využití materiálních zdrojů školy je ze strany vedení školy koncepčně plánovaná a funkční. Vybavení a prostory školy (tělocvična, učebny) se využívají efektivně.

***Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.***

## HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTŮ

### Vzdělávací programy

#### *Realizace vzdělávacího programu*

Výuka je ve všech ročnících realizovaná podle schváleného vzdělávacího programu *Základní škola čj. 16 847/96-2*, včetně úprav a doplňků schválených MŠMT čj. 25 018/98-22. V IX. A a III. A se realizuje Modelový učební plán vzdělávacího programu základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků čj. 16 333/96-22-1. Individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), zpracované ve spolupráci s odborníky z pedagogicko-psychologické poradny (PPP), umožňují vzdělávání těchto žáků.

#### *Učební dokumenty*

Reálná výuka probíhá v souladu s učebními dokumenty vyučovaného vzdělávacího programu. Oba kontrolované učební plány škola uplatňuje v plném rozsahu. Sestavený rozvrh hodin koresponduje s oběma učebními plány. Interní úprava plánů, zpracována na základě zájmu žáků a rodičů a podle personálních možností školy, umožňuje žákům doplňovat své znalosti a dovednosti. Rozšíření učebního plánu o dvě hodiny v 8. a 9. ročníku proběhlo podle metodického pokynu MŠMT čj. 311 72/2002-22. V 8. ročníku byl zařazen volitelný předmět fyzikální praktika, v IX. A cvičení z matematiky a v IX. B, C byla zvýšena hodinová dotace povinného předmětu výtvarná výchova. *Třídní knihy průkazně zachycují průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech v loňském i letošním školním roce.*

#### *Kontrola naplňování učebních osnov*

Kontrolu provádějí ředitelka a její zástupkyně při hospitacích. Obsahovou úroveň zpracovávaných časově-tematických plánů pomáhají zajišťovat předsedové metodických orgánů. *Daný způsob kontroly naplňování učebních osnov je smysluplný a účinný.*

#### *Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy*

Školní řád odpovídá ustanovením vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole. Jeho přílohu tvoří řady odborných učeben. Zápisy v třídních knihách letošního školního roku dokladují, že s ním byli žáci prokazatelně seznámeni. Aktuální rozvrh hodin v převážné míře respektuje psychohygienická hlediska. Přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním je 55 minut, ostatní přestávky jsou v souladu s výše uvedenou vyhláškou. Zpracovaný vlastní klasifikační řád zaručuje jednotnost hodnocení prospěchu a chování žáků.

Vedení zajišťuje účinnou komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci žáků. Vydává *Informační bulletin* s podrobnými údaji o činnosti a profilaci školy. Rodiče jsou informováni o průběhu a výsledcích výchovy a vzdělávání žáků obvyklými způsoby (třídní schůzky, konzultační dny, žakovské knížky, osobní jednání). Rada školy není vytvořena, její funkci plní SRPDŠ. Informační systém školy doplňuje kvalitní žakovský školní měsíčník „Formica“. *Zjištěná organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy vůči žákům je funkční.*

#### *Výchovné poradenství*

Výchovné poradenství je pojato jako komplexní služba všem žákům, učitelům i rodičům. Pro kontakt s nimi má poradkyně stanoveny konzultační hodiny. Řídí se funkčním plánem práce, který stanovuje základní oblasti poradenské činnosti (žáci s vývojovými obtížemi a poruchami chování, talentovaní žáci, profesní orientace) a spolupráci s dalšími institucemi. Škola má účinný systém prevence sociálně-patologických jevů a protidrogové výchovy. Úkoly a cíle v této oblasti rozvíjí minimální preventivní program, který je zaměřen na výchovné aspekty, na zapojení do preventivních programů v této oblasti a na aktivity pro volný čas žáků. *Systém výchovného poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.*

## **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice na 1. stupni**

V průběhu inspekce bylo hospitováno v osmi hodinách českého jazyka a šesti hodinách matematiky. Týdenní hodinová dotace byla v souladu s učebními plány. Plánování a přípravu výuky pojali všichni učitelé zodpovědně, stanovené cíle hodin byly konkrétní. V dostatečné míře bylo využíváno materiálního zázemí školy. Učitelé byli informováni o žácích se specifickými poruchami učení. Podle zápisů v třídních knihách bylo v hodinách matematiky zařazováno rozšiřující učivo.

Oba předměty jsou personálně zabezpečeny učiteli splňujícími podmínky odborné a pedagogické způsobilosti s výjimkou vyučující ve IV. B. Odborná úroveň výuky byla velmi dobrá. Ve III. B dochází v osmi hodinách českého jazyka a v pěti hodinách matematiky k dělení žáků na skupiny.

Učebny byly vzhledem k cílům výuky a činností žáků vhodně vybaveny. Vyučující používali množství různých učebních pomůcek, nejen komerčně dostupných, ale i pomůcky, které si sami zhotovili (různý obrazový materiál, pracovní listy). Žáci pod jejich vedením efektivně pracovali s učebnicemi, pracovními sešity a odbornou literaturu. Dostupná didaktická technika byla účelně využita.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Převážně frontální výuka byla funkční. Použité metody práce byly pestré, náročnost požadavků přiměřená možnostem žáků. Pozitivem byla vhodná příprava úkolů na tabuli a jejich efektivní využívání. V hodinách byly důsledně uplatňovány zásady vnitřní diferenciaci a individuální přístup, žákům byly zadávány různé náročné úkoly. Učitelé jim poskytovali průběžnou zpětnou vazbu a podle potřeby jim pomáhali. Ve všech hodinách měli žáci dostatek času na důkladné procvičení učiva i na samostatnou práci. Vyučující neopomíjeli začleňovat méně náročné aktivity pro žáky se SVP. Hodiny splňovaly požadavky na psychohygienu výuky, relaxační koberce umožňovaly různé formy učební i odpočinkové činnosti. Většina hodin byla členěna na kratší pracovní úseky tak, aby po činnostech náročných na soustředění a pozornost následoval vždy kratší odpočinek spojený s uvolněním. Přirozenou relaxací byly časté změny pracovních míst a další volný pohyb dětí po třídě. Kladem všech hodin bylo profesionální zhodnocení a shrnutí učiva.

K motivování činností byly využívány říkanky, písničky, pohádky a obrázky, někteří vyučující navazovali na zkušenosti dětí a uplatňovali mezipředmětové vztahy. Úspěšnost motivace žáků se projevila v jejich zájmu o práci. Aktivní zapojování žáků bylo podpořeno také zařazováním zajímavých činností (soutěží, netradičních diktátů, křížovek, praktických matematických cvičení).

Komunikaci žáků, důslednému rozvíjení myšlenek v jejich odpovědích a schopnosti vzájemnému naslouchání věnovali učitelé dostatečnou pozornost. Možnost uplatnění vlastního názoru měli žáci při řešení úkolů ve dvojicích a ve skupinách. Dílčím negativem bylo časté tolerování jednoslovných odpovědí žáků vyučujícími. Atmosféra ve třídách byla klidná, pracovní, přátelská, s přirozeným vzájemným respektováním.

V inspektovaných hodinách převažovalo ústní pozitivní hodnocení. Vyučující využívali možnost pochvaly, oceňovali snahu a zaujetí žáků. Klasifikace v hodinách i žakovských knížkách byla dostatečně četná, vždy zdůvodněná.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a matematika na 1. stupni byly hodnoceny jako vynikající.***

## **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na 2. stupni**

Týdenní časová dotace odpovídala minimálnímu počtu hodin učebního plánu tj. čtyřem hodinám. Výuka byla inspektována ve všech ročnících. V dlouhodobém plánování předmětu

byla upřednostňována složka mluvnická, před literární a slohovou. Příprava vyučujících na jednotlivé hodiny byla zodpovědná, formy a metody práce byly promyšlené. Učitelky byly informovány o žácích se specifickými poruchami učení, individuální práce s nimi byla ve sledovaných hodinách zaznamenána.

Hospitované hodiny byly vedeny čtyřmi vyučujícími, které splňují odbornou a pedagogickou způsobilost.

Materiální zázemí má velmi dobrou úroveň. Výzdoba učeben nástěnnými přehledy mluvnického učiva byla aktuální k probírané učební látce. Při výuce byly nejčastěji využívány učebnice a pracovní sešity, připravené záznamy na tabuli, dále materiály, které si samy učitelky připravily (pracovní listy, kartičky, obálky s úkoly apod.). Ze zápisů v třídních knihách vyplynulo, že pracují průběžně s učebními programy a využívají možnosti školní knihovny. Audiovizuální technika byla použita pouze v jedné ze sledovaných hodin (radiomagnetofon).

Organizace zhlédnutých hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Výuka zpravidla navazovala na předchozí učivo kontrolou znalostí a dovedností. Učitelky střídaly frontální a samostatnou práci, některé pro zpestření zařadily skupinové činnosti, při kterých se dařilo rozvíjet smysl žáků pro spolupráci. Na změny činností reagovali žáci pozitivně, byli aktivní. Nedostatečně byly zařazovány diferencované úkoly vzhledem k rozdílné úrovni dovedností a vědomostí žáků. Samostatná práce byla vyučujícími kontrolována, individuální přístup v dílčích částech hodin byl funkční. Činnostní styl někdy nahrazovala dominantní role učitelky. Psychohygienické zásady byly dodržovány, tempo práce bylo přiměřené.

Vstupní motivace byla obvykle nahrazena prostým sdělením programu hodiny. Průběžnou motivaci, také interakci a komunikaci ovlivňovaly osobnostní vlastnosti vyučujících. Úroveň využití byla různá. Motivačním prvkem v hodinách byla průběžná klasifikace, příkladně motivovala učitelka žáky v IX. B při výuce slohu. Ve všech sledovaných hodinách učitelky chválily, oceňovaly pokrok u žáků, povzbuzovaly a pomáhaly. V průběhu hodin byly vhodně zařazovány mezipředmětové vztahy, učivo bylo aktualizováno, byly uplatněny vlastní prožitky žáků.

Celkově byla atmosféra ve zhlédnutých hodinách klidná a přátelská, žáci respektovali daná pravidla chování. Učitelky byly důsledné ve vyžadování pracovních a sociálních návyků. Komunikativnost a otevřenost nebyla vyučujícími vždy podporována a rozvíjena. Na otevřené otázky vyučujících reagovali žáci jednoslovnou odpovědí, v souvislém mluveném projevu měli rezervy.

Všechny učitelky využívaly možnost pochvaly a práce s chybou ve prospěch žáků, zejména u méně úspěšných žáků oceňovaly jejich snahu o dílčí pokrok ve znalostech. Frekvence známek v žákovských knížkách je dostatečná, v hodinách učitelky klasifikaci zdůvodňovaly.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyku na 2. stupni byly hodnoceny jako velmi dobré.***

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na 2. stupni**

Časová dotace předmětu odpovídá ve všech ročnících realizovaným učebním plánům. Učující mají zpracovány tematické plány s časovým rozvržením učiva, které zajišťují kontinuitu výuky. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Ve sledovaných hodinách byly zvoleny přiměřené výukové cíle, které odpovídaly aktuálnímu složení třídy.

Výuka matematiky na 2. stupni je zajištěna učiteli s požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Tato skutečnost pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky.

Materiální podmínky výuky matematiky jsou na standardní úrovni. Vybavenost učebnicemi a učebními texty má dobrou úroveň, pro výuku jsou nakupovány ucelené řady učebnic. Učební pomůcky uložené v kabinetu jsou starší, ale zachovalé. Ve sledované výuce byly využity ve více než polovině hodin, jednalo se většinou o názorné pomůcky, které si zhotovili sami vyučující (soubor karet s příklady různé obtížnosti, s texty zajímavých slovních úloh apod.).

Zařazení hodin matematiky v rozvrhu hodin odpovídá didaktickým i psychohygienickým zásadám. Sledovaná výuka byla připravená, probírané učivo, jeho náročnost a množství bylo přiměřené schopnostem žáků. Výběr vyučovacích metod byl u jednotlivých učitelů rozdílný, proto byly odlišné i učební činnosti žáků. V metodicky dobře promyšlených hodinách vyučující vhodně využívali problémového výkladu vedoucí žáky k myšlenkové aktivitě. V průběhu vyučování byly zohledňovány mezipředmětové vztahy. Učebnice, učební pomůcky a didaktická technika (zpětný projektor, připravené skládací folie) byly využívány účelně a promyšleně. Ve všech hodinách byla zařazena samostatná práce žáků. Její délka nebyla ve třetině případů volena optimálně. Žáci měli také méně možností využít alternativních postupů při řešení úloh. V polovině hodin zvolili vyučující k prověřování znalostí a dovedností párovou nebo skupinovou práci, při které byla pozornost zpravidla věnována aktivnímu učení a rozvoji logického myšlení.

Jen ve velmi malé míře byla zařazena vstupní motivace. Úvod hodin měl převážně racionální charakter (oznámení cíle hodin, případně její průběh). Více byli žáci motivováni průběžně pochvalou a pozitivním hodnocením výsledků jejich práce. V polovině hodin byli žáci vedeni k týmové spolupráci.

Při výuce byla ve všech třídách vytvořena klidná pracovní atmosféra, úroveň spolupráce a komunikace mezi učiteli a žáky byla velmi dobrá. Hodnocení žákovských vědomostí a dovedností je systematické. Znalosti a dovednosti žáků byly během vyučování učiteli průběžně vyhodnocovány, také v závěru hodin bylo provedeno zhodnocení výkonů žáků.

***Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na 2. stupni byly hodnoceny jako velmi dobré.***

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopisu a chemii**

Výuka obou předmětů byla sledována v průběhu dvanácti vyučovacích hodin v 6. až 9. ročníku. Odborná a pedagogická způsobilost obou vyučujících měla kladný vliv na věcnou a odbornou správnost výuky. Učitelky byly informovány o žácích se speciálními výukovými potřebami a individuální práce s nimi byla při inspektovaných hodinách zaznamenána. Vlastní příprava vyučujících na sledované hodiny byla kvalitní, navazovala na předcházející témata, reagovala stanovenými cíli výuky na aktuální složení třídy.

Výuka zhlédnutých předmětů probíhala v odborných pracovnách, které jsou přiměřeně vybaveny a optimálně uspořádány vzhledem k vykonávaným činnostem. V pracovnách je umístěn obrazový a informační materiál, biologické preparáty a přírodniny, ilustrující a doplňující vyučovaná témata, prosklené skříně s pomůckami a laboratorními potřebami. Zabudovaná promítací technika a zpětný projektor byly v hospitovaných hodinách použity. Pouze výjimečně byla zařazena práce s učebnicemi. Často byly oběma vyučujícími použity mikroskopy, mikroskopické preparáty a neškodné reagenty. Materiální podpora sledované výuky měla velmi dobrou úroveň.

Obě vyučující ojediněle zařazovaly účinné výukové metody, upřednostňovaly spíše frontální způsob výuky a účelné vedení, v případě potřeby uplatnily individuální přístup a pomáhaly těm žákům, kteří tuto pomoc potřebovali. Nové poznatky žáci získávali verbálním působením učitelek nebo vlastním pozorováním (mikroskopický preparát buněk pokožky listu, zpětná projekce mikrochemického důkazu kyseliny octové aj.). V hodinách chemie byly efektivně využity demonstrační pokusy (např. modely chemických sloučenin). Aktivita žáků byla



rozdílná v závislosti na uplatňování použitých metod. Obě vyučující vždy vhodně reagovaly změnou činnosti nebo zařazením jiných relaxačních prvků, popřípadě zmírněním tempa výuky.

Vstupní motivace byla převážně nahrazena sdělením cíle hodiny. V průběhu výuky byly vhodně zařazeny mezipředmětové vztahy, učivo bylo aktualizováno vlastními prožitky žáků. Efektivní uplatnění skupinové práce proběhlo pouze v jedné hodině přírodopisu, kde byla žákům dána možnost využívat vlastní postupy, získat informace z jiných zdrojů, provádět vlastní pozorování. Zájem žáků o tento způsob činnosti byl zřetelný. Týmová spolupráce žáků, vzhledem k zmíněnému způsobu výuky, nebyla možná.

Výuka probíhala v dobré pracovní atmosféře. Žáci zcela respektovali daná pravidla chování. Možnost vyjadřování vlastního názoru, argumentace a diskuse byly většinou využity, rozvoji komunikativních dovedností byl dán dostatečný prostor. Žáci zřídka odpovídali celou větou. Obě učitelky opravovaly nespisovná vyjádření, nenásilnou formou využívaly dříve získané znalosti žáků, vždy se snahou o jejich motivaci k navazujícímu učivu. Ve sledovaných vyučovacích hodinách nechyběl funkční shrnující a hodnotící závěr.

Jen v polovině zhlédnutých hodin učitelky žáky průběžně chválily a oceňovaly jejich výkony. Žáci však byli často povzbuzováni a obě vyučující jim pomáhaly. Převažovalo ústní pozitivní hodnocení. Výjimečně bylo využito úspěšného sebehodnocení žáků.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech přírodopis a chemie byly hodnoceny jako velmi dobré.***

### **Výsledky vzdělávání zjišťované školou**

#### *Zjišťování výsledků vzdělávání*

Vnější evaluační nástroje využívá škola třetím rokem. Výsledky vzdělávání a výchovy jsou vedením školy přímo zjišťovány formou plánovaných písemných prací z matematiky a českého jazyka. Seznámení s jejich výsledky je součástí jednání pedagogické rady. Vedení školy pravidelně prověřuje výsledky výchovy a vzdělávání také zadáváním komerčních testů Scio. Výsledky učení žáků porovnává vedení školy s výstupy komerčních testů, které dodavatelé testů školám hromadně zpracovávají. Ve školním roce 2002/2003 škola vypracovala společně se srovnatelnou sousední školou testy pro žáky 2. stupně v oblasti přírodovědných předmětů, českého jazyka a literatury.

#### *Rozbor výsledků vzdělávání:*

Ve školním roce 2001/2002 a 2002/2003 byly zadávány typizované testy Scio v 5. a 9. ročníku. Úspěšnost školy je ve sledovaných oblastech učiva (např. cizí jazyky a český jazyk) vyšší, než je úspěšnost jiných zúčastněných škol. Výsledky společných testů se sousední školou jsou srovnatelné. S výsledky testování jsou seznamováni žáci a rodiče, analýza je prováděna na pedagogické radě a v předmětových komisích. Autoevaluace se provádí pravidelně, škola používá různé metody porovnávání u více cílových skupin.

***Průběh vzdělávání a výchovy je hodnocen celkově jako velmi dobrý.***

## **TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ**

Součástí inspekčního zjištění a hodnocení byla tematická inspekce s názvem „*Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně-patologických jevů ve školách a školských zařízeních*“. Cílem bylo ověřit účinnost prevence těchto jevů a zjistit četnost a závažnost jejich výskytu. Součástí zjišťování bylo dotazníkové šetření mezi žáky školy.

Systém prevence ve škole vychází z kvalitního minimálního preventivního programu (MPP). Pouze úkoly pro cílové skupiny dětí jsou zpracovány v obecné poloze. Chybí jejich konkretizace pro jednotlivé oblasti předmětů a pro mimoškolní činnosti. Další vzdělávání pracovníků je z části zaměřeno na prevenci sociálně-patologických jevů. Většina pracovníků školy je zapojena do školních i mimoškolních aktivit v rámci prevence. Školní metodika prevence a koordinátora tvorby MPP vykonává dva roky pracovnice, která má pro výkon funkce osobnostní předpoklady. Prostředí školy je bezpečné a podnětné, žáci projevují sounáležitost se společenstvím školy.

Škola zatím v letošním roce nemusela řešit žádný závažný případ sociálně-patologických jevů. Závažnost a četnost těchto jevů se za sledované období snížila. V rámci prevence záškoláctví vedení školy sleduje počty zameškaných hodin, pravidelně je pololetně analyzuje. Žáci mají možnost svoje názory a problémy k dané problematice prezentovat při jednání žákovské samosprávy, nebo anonymně ve schránkách důvěry.

*Řád školy* obsahuje ustanovení o zákazu nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek, včetně potrestání v případě porušení tohoto zákazu. Dodržování multikulturního chování (rasové a xenofobní vlivy) a zásady slušného chování (fyzické a psychické týrání) jsou uvedeny v řádu pouze v obecné poloze, bez sankcí za jejich porušení.

Z dotazníkové akce vyplývá, že žáci se ve škole cítí bezpečni, v případě nebezpečí a problémů vědí, na které učitele se mohou obrátit. Jen 5 % žáků se domnívá, že by mu škola při šikaně neposkytla pomoc. 12 % žáků si myslí, že ve škole k šikaně dochází. 1 % žáků vypovídá, že již byli šikanováni a 5 % žáků přiznává, že bylo agresorem.

***Škola se problematikou zabývá, přijatý systém je účinný, vykazuje pouze dílčí nedostatky.***

## **DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ**

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení (MŠMT, čj. 32 946/02-21) je v souladu se Zřizovací listinou školy (Město Týnec nad Sázavou, bez čj., ze dne 21. října 2002).
- Škola ve svém areálu vybuodovala *Naučnou stezku*. Hlavním cílem je ukázat na jednotlivých stanovištích druhovou rozmanitost areálu, vztahy mezi prostředím a organismy, umožnit praktické procvičování učiva přírodopisu, poznávání přírodnin a umožnit přípravu na přírodopisné soutěže. Využití *Naučné stezky* je širší, slouží při výuce i dalších předmětů (např. prvouka, český jazyk, dějepis).

## **VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ**

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 30. prosince 2002 pod čj. 32 946/02-21
2. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu 30. září 2003
3. Zřizovací listina školy vydaná Městem Týnec nad Sázavou ze dne 21. října 2002 včetně Dodatku č. 1 a Dodatku č. 2 ze dne 30. června 2003
4. Plán kontroly a řízení, školní rok 2003/2004
5. Jmenování ředitelky školy do funkce vydané Městem Týnec nad Sázavou dne 1. ledna 2003
6. Výroční práva o činnosti školy školní rok 2002/2003 ze dne 21. září 2003 (ředitelka školy)

7. Provozní řád – ZŠ Týnec nad Sázavou, okres Benešov bez data vydání (ředitelka školy)
8. Vnitřní řád školy ze dne 27. srpna 2003 (ředitelka školy)
9. Organizační řád školy ze dne 27. srpna 2003 (ředitelka školy)
10. Řády odborných pracoven ze dne 27. srpna 2003 (ředitelka školy)
11. Klasifikační řád školy ze dne 27. srpna 2003 (ředitelka školy)
12. Dotazník shromažďující podklady pro analýzu současného stavu a koncepci školy
13. Minimální protidrogový program 2003/2004
14. Další vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2003/2004
15. Třídní knihy, školní rok 2002/2003 a 2003/2004
16. Třídní výkazy a katalogové listy platné ve školním roce 2003/2004
17. Rozvrh hodin platný od 30. prosince 2003
18. Úprava režimu vyučovacího dne pro ZŠ Týnec nad Sázavou, okres Benešov, vydaná MŠMT pod čj. 25 998/03-22 ze dne 4. září 2003
19. Kriteria nenárokových složek platu
20. Nabídka volitelných, nepovinných předmětů a zájmových kroužků školní rok 2003/2004
21. Tematické plány učitelů sledovaných předmětů
22. Inspekční zpráva čj. 024 73/99-5079 z 9. března 1999
23. Dotazníky vyplněné žáky školy

## ZÁVĚR

*Pedagogický sbor je stabilizovaný. Vysoký stupeň odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících je zárukou kvalitní výuky. Organizace vzdělávacího a výchovného procesu umožňuje efektivní řízení školy a účinnou kontrolní činnost ředitelky školy. V oblasti dalšího vzdělávání a ve způsobu vedení pracovníků došlo k pozitivnímu posunu. Na základě uvedených skutečností jsou personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti na škole hodnoceny jako velmi dobré.*

*Prostorové podmínky školy jsou nadprůměrné. Vhodné vybavení pracovního prostředí pro žáky a zaměstnance školy podtrhuje udržována čistota a pěkný estetický vzhled všech objektů školy. Zajištěno je dostatečné osvětlení a vytápění. Materiální vybavení pro většinu sledovaných předmětů bylo hodnoceno jako průměrné. Pomůcky a používané učebnice má škola v potřebném množství, jsou však již zčásti opotřebené a potřebují doplnit a obměnit. Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou celkově velmi dobré.*

*V hospitovaných hodinách sice převládala frontální výuka, ale většina pedagogů práci zpestřovala tak, aby hodiny byly pro žáky přitažlivé. Metody práce často střídali, žáky motivovali, využívali pozitivního hodnocení, takže žáci pracovali aktivně, se zájmem a zaujetím. V průběhu hodin byly efektivně využity názorné pomůcky, učebnice a didaktická technika. Kvalitu výuky výrazně zhodnocuje využívání výpočetní techniky. Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti ve sledovaných předmětech mají celkově velmi dobrou úroveň.*

*Od poslední inspekce došlo ve všech sledovaných oblastech činnosti k pozitivnímu vývoji školy.*

## Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Václav Zemek	V. Zemek v.r.
Člen týmu	RNDr. Antonín Smrž	A. Smrž v.r.
Člen týmu	Mgr. Helena Zahradníčková	H. Zahradníčková v.r.

**Další zaměstnanci ČŠI** Ing. Jana Strnadová, Ing. Hana Borůvková

V Benešově dne 13. dubna 2004

### Přílohy : Vyhodnocení žákovských dotazníků

### Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. dubna 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Hana Váňová	H. Váňová v.r.

*Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Benešov, Černoletská 1997, 256 01 Benešov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.*

### Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

## JAKÉ TO JE BÝT ŽÁKEM TÉTO ŠKOLY?

**ŠKOLA:** ZÁKLADNÍ ŠKOLA TÝNEC NAD SÁZAVOU

**DATUM ZADÁNÍ:** 1. - 2. DUBEN 2004

**POČET VYHODNOCENÝCH DOTAZNÍKŮ:** 83

**ŠETŘENÍ DOTAZNÍKOVÉ AKCE PROBĚHLO V 5., 8., A 9. ROČNÍKU**

*VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU V %.*

		ano	většinou ano	většinou ne	ne	nevím
1.	Do školy chodím rád.	16	53	18	12	1
2.	Se spolužáky ve třídě si rozumím.	66	33	1	0	0
3.	Ve třídě se k sobě chováme přátelsky a ohleduplně.	33	55	3,5	3,5	5
4.	Každý ve třídě má nějaké kamarády.	33	60	5	1	1
5.	S učiteli, kteří učí v naší třídě, si dobře rozumím.	33	60	5	1	1
6.	Ve třídě máme spolužáka, který bývá často unavený a ospalý.	18	11	25	45	1
7.	Pokud při vyučování něčemu nerozumím, mohu se na to učitele bez obav zeptat.	83	17	0	0	0
8.	Když mám nějaké trápení nebo problémy, ve škole nebo i doma, vím, který z učitelů mi poradí.	39	28	7	13	13
9.	Pokud by se mi ve škole stala nehoda (třeba úraz), vím, že se o mě učitelé postarají a pomohou mi.	83	14	1	1	1
10.	O nebezpečí užívání různých drogových látek nám učitelé všechno vysvětlují.	70	19	8	0	3
11.	Činnost v kroužcích, pokud je škola pro žáky pořádá, je zajímavá.	19	46	8	8	19
12.	Myslím, že kdyby mě někdo šikanoval (záměrně mi ubližoval), určitě bych u některého učitele našel pomoc.	76	16	1	3,5	3,5
13.	Školní toalety jsou čisté a je tam i mýdlo a toaletní papír.	67	23	3	0	7
14.	Došlo u vás v tomto školním roce k šikanování?	6	6	20	41	27
15.	Vím, kde hledat pomoc, kdybych viděl/a ve škole šikanu nebo byl/a sám (sama) šikanován/a.	72	23	5	0	0
16.	V tomto školním roce jsem byl/a v této škole šikanován/a	0	1	1	97	1
17.	Myslím, že jsem v tomto školním roce v naší škole někoho šikanoval/a.	0	5	8	86	1

## **Připomínky uvedené v dotaznících.**

*V 15 dotaznících bylo 16 připomínek k práci školy.*

1. S prací školní jídelny je nespokojeno deset žáků.
2. Dva žáci kritizují učební pomůcky (zastaralé).
3. Jednomu žákovi vadí škola jako celek, nebaví ho učit se.
4. Jeden má připomínky k práci metodika prevence.
5. Jedna připomínka se týká funkčnosti školní tělocvičny.
6. Jeden žák upozorňuje na vzhled žakovských šaten.

**Další adresáti inspekční zprávy**

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-05-11	b1-1125/04-2801
Zřizovatel	2004-05-11	b1-1126/04-2801

**Připomínky ředitelky školy**

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.